

II ტურის დავალებები არაქართულენოვანი სკოლების X-XII კლასელთათვის

ოლიმპიადის შემდგომ ეტაპზე გადასასვლელად საჭიროა ორივე დავალების შესრულება.

თითოეული დავალების მაქსიმალური ქულაა 15. დავალებების შესასრულებლად გეძლევათ 3 საათი.

დავალება N 1

თარგმნეთ მშობლიურიდან ქართულ ენაზე:

Gürcüstan – Şərabın vətəni

Ölkəmiz 8000 illik davamlı şərab mədəniyyəti tarixinə malikdir. Ən qədim dövrdən bu günədək tənək həm Şərqi, həm də Qərbi Gürcüstan əhalisinin həyatında xüsusi yer tutur.

Gürcü və xarici alimlərin yorulmaz əməyi sayəsində Gürcüstanı şərabın vətəni kimi artıq bütün dünya tanıyır. Onlar böyük arxeoloji materialı öyrəndilər. Kvemo Kartlidə və Sameqreloda kəşf olunan üzüm tumları, şərab saxlanılan gil küplər, şərab piyalələri, səhənglər və başqa nadir qab-qacaq araşdırma üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edirdi. Deyilənə görə, öyrənilən material eneolit dövrünə aiddir və bizim eradan əvvəl VII-VI minilliklərlə tarixlənilir.

Əvvəlcə bu kəşf müəyyən müddət ərzində beynəlxalq səviyyədə tanınmırdı, çünki adı çəkilən tarix şübhəli sayılırdı. Lakin alimlər bu istiqamətdə fəaliyyətini dayandırmayıblar. 2014-cü ildə “Gürcü şərabı” assosiasiyasının təşəbbüsü ilə “Gürcü tənəyinin və şərab mədəniyyətinin tədqiqi” beynəlxalq layihənin başında Milli Şərab Agentliyi durdu. Gürcü mütəxəssislər tədqiqatda iştirak etmək üçün Pensilvaniya, Milan, Kopenhagen, Toronto universitetlərinin və İsrailin Vaysman və Montpellier Aqrar İnstitutlarının alimlərini dəvət etdilər.

Layihə çərçivəsində Pensilvaniya Universitetinin professoru Patrik Makqovernin rəhbərliyi ilə Marneulidə tapılan gil qabları elmi cəhətdən tədqiq etdilər. bunun nəticəsində təsdiq olundu ki, o şərab üçün istifadə olunurdu. Vaysman İnstitutunun alimi Elisabetta Boarettonun rəhbərliyi ilə həyata keçirilən laboratoriya analizi nəticəsində öyrənilən nümunələrin yaşı eramızdan əvvəl 6000-5800-cü illərlə müəyyən olundu. bu isə bu vaxta qədər ən qədim hesab olunan İranın şərab izlərindən 600 il daha qədimdir.

Bundan sonra Bordoda yerləşən sərgi məkanı “Şərab şəhəri” fransızlar və gələn qonaqlar üçün gürcü şərabının tarixini əks etdirən sərgi təşkil etdi, burada Gürcüstanın Milli Muzeyinin kolleksiyasında qorunan arxeoloji və etnoqrafik eksponatları, onların nüsxələrini və fotomaterialları təqdim etdi. Paralel olaraq, layihə çərçivəsində aparılan tədqiqatların nəticələri ABŞ Milli Elmlər Akademiyasının elmi jurnalında dərc olunub. Bu etibarlı material dünya elmi ictimaiyyətinə şərabçılığın ən qədim izlərinin Gürcüstan ərazisində kəşf olduğu barədə razılığa gəlməyə imkan verdi. Şərabçılıq mədəniyyəti bütün dünyaya məhz buradan yayıldı. Bunun isə kənd təsərrüfatının, biologiyanın, təbabətin, mədəniyyətin və ümumiyyətlə, sivilizasiyanın inkişafına böyük təsiri olub.

Грузия – родина вина

Наша страна имеет непрерывную 8000-летнюю историю культуры вина. Лоза с древнейших времен занимает особое место в жизни населения как Восточной, так и Западной Грузии.

Грузия признана родиной вина уже во всем мире. Этому предшествовал неумолимый труд грузинских и зарубежных ученых. Ими был изучен огромный археологический материал. Особое значение для исследования имели найденные в Квемо Картли и Самегрело виноградные косточки, глиняные кевври, чаши, кувшины и другая уникальная посуда для хранения вина. Было высказано мнение, что изученный материал относится к периоду энеолита и датируется VII-VI тысячелетиями.

Изначально, в течение определённого времени, это открытие не было признано на международном уровне, так как названная дата считалась сомнительной. Однако ученые не прерывали работу в этом направлении. В 2014 году по инициативе Ассоциации «Грузинское вино» международный проект «Исследование грузинской лозы и культуры вина» возглавило Национальное агенство вина. Для участия в исследовании грузинские специалисты пригласили ученых университетов Пенсильвании, Милана, Копенгагена, Торонто а также Израильского аграрного института Вейцмана и института из Монпелье.

В рамках проекта под руководством профессора Пенсильванского университета Патрика Макговерна была научно изучена найденная в Марнеули глиняная посуда, в результате чего подтвердилось, что она использовалась для вина. В результате лабораторного анализа образцов, осуществленного под руководством ученой института Вейцмана Елизаветы Боаретто, возраст исследованного материала определяется 6000-5800 годами, что на 600 лет старше считающимся до этих пор древнейшим следом вина из ирана.

После этого «Город вина» – выставочное пространство в городе Бордо – организовало для французов и приезжих гостей выставку, отражающую историю грузинского вина, на которой были представлены охраняемые в коллекциях Национального музея Грузии археологические и этнографические экспонаты, их копии и фотоматериал. Параллельно в научном журнале Национальной академии наук США были опубликованы результаты проведенного в рамках проекта исследования. Этот достоверный материал дал возможность мировому научному сообществу прийти к единому соглашению о том, что древнейшие следы виноделия найдены на территории Грузии. Именно отсюда культура вина распространилась по всему миру, что значительно повлияло на развитие сельского хозяйства, биологии, медицины, культуры и цивилизации вообще.

Վրաստան – գինու հայրենիք

Մեր երկիրը գինու մշակույթի 8000-տարվա անընդմեջ պատմություն ունի: Խաղողի վազը հնագույն ժամանակից մինչև օրս ակնառու տեղ է գրավում ինչպես արևելյան, այնպես էլ արևմտյան Վրաստանի բնակչության կյանքում:

Վրաստանը՝ որպես գինու հայրենիք արդեն ամբողջ աշխարհն է ճանաչում, ինչին նախորդեց վրացի և օտարերկրյա գիտնականների անդադրում աշխատանքը: Նրանք ուսումնասիրեցին մեծ հնէաբանական նյութ: Հետազոտության համար առանձնահատուկ նշանակություն ունեցան Քվեմո Քարթլիում և Սամեգրելոյում հայտնաբերված խաղողի կորիզները, գինի պահելու կավե կարասները, գինու գավաթները, կժերը և այլ հազվագյուտ ամանեղեն: Արտահայտվեց կարծիք, որ ուսումնասիրված նյութը պատկանում է էնեոլիթյան ժամանակաշրջանին և թվագրվում է մինչև մեր թվարկությունը VII-VI հազարամյակներով:

Սկզբնական շրջանում այս հայտնագործությունը որոշակի ժամանակի ընթացքում միջազգային մակարդակով չէր ճանաչված, քանի որ կասկածելի էր համարվում անվանված տարեթիվը: Թեև գիտնականները չդադարեցրին այս ուղղությամբ աշխատանքը: 2014 թվականին «Վրացական գինի» ասոցիացիայի նախաձեռնությամբ «Վրացական վազի և գինու մշակույթի հետազոտություն» միջազգային նախագծի գլուխ կանգնեց գինու ազգային գործակալությունը: Հետազոտությանը մասնակցության համար վրացի մասնագետները հրավիրեցին Պերսիվանիայի, Միլանի, Կոպենհագենի, Տորոնտոյի համալսարանների և Իսրայելի Վայսմանի և Մոնպելիեի ագրարային ինստիտուտների գիտնականներին:

Նախագծի շրջանակներում Պերսիվանիայի համալսարանի պրոֆեսոր Պատրիկ Մակգովերնի ղեկավարությամբ գիտականորեն ուսումնասիրեցին Մառնետլիում հայտնաբերված կավե ամանը, որի արդյունքում հաստատվեց, որ այն օգտագործվում էր գինու համար: Վայսմանի ինստիտուտի գիտնական Էլիզաբեթ Բոարետոյի ղեկավարությամբ իրականացվեց լաբորատորային անալիզ, որի արդյունքում

დავალება N 2

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას, გაიაზრეთ იგი და წერა მხოლოდ ამის შემდეგ დაიწყეთ. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად საფუძვლიანად იქნება დასაბუთებული ესა თუ ის შეხედულება შესაბამისი არგუმენტებით. მსჯელობისას შეგიძლიათ გამოიყენოთ წაკითხული წიგნი, ნანახი ფილმი თუ სპექტაკლი, სხვათა ნაამბობი, საკუთარი გამოცდილება და ა. შ.

რვეულში დატოვებულია ფურცელი შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება. (სურვილის მიხედვით, ის შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ).

ნაშრომი, რომელიც 150 სიტყვაზე ნაკლებს შეიცავს, არ გასწორდება!

გისურვებთ წარმატებას!

ყურადღებით გაეცანით მოცემულ მოსაზრებას და იმსჯელეთ, ეთანხმებით თუ არა მას.

მოსწავლეთა ნაწილი ფიქრობს, რომ ის, ვინც მაღალი ქულებით დაასრულებს სკოლას, მომავალ ცხოვრებაშიც წარმატებული იქნება.

შავი სამუშაოსთვის